

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. III. Ad validè absolvendum, præter potestatem Clavium, requiritur
Jurisdictio, quæ est vera Superioritas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

Baptismi, sicut peccatum in communi est materia Confessionis.

75.
Quid si alius fecerit plurimas Confessiones, & scit unam non fuisse validam?

Cæterum jam dicta applicari possunt simili casui; quando aliquis plurimas fecit Confessiones, & scit unam non fuisse validam, nescit autem in particulari, quæ illa sit. Videtur, inquam, tali casu non esse obligationem repetendi omnes illas Confessiones, quia non est morale dubium de singulis in particulari: sed satis erit accusare se in genere de peccatis, quæ in illa Confessione sunt dicta, quæ pro tunc determinari non possunt. Ita Lugo supra n. 609.

Et à fortiori, si determinatè scias, quæ Confessio fuerit invalida, non erit necessarium intermediis Confessiones repetere bonâ fide factas, nec enim hæ fuerunt invalidæ, ut suppono. Sufficiet ergo repetere Confessionem, quam scis fuisse invalidam. Sin autem omnes repetere placuerit, uti & omnia peccata, quando Confessarius dormitabundus unum non intellexit, per me licet, de bono opere non lapidaberis, sed tantò securior eris de remissione tam culpæ, quam pœnæ.

Ad alia, quæ magis propria sunt huic loco, calamus festinat; & quærit, utrum præter potestatem Clavium, de qua hæcenus egimus, requiratur ad validam Absolutionem jurisdictionis? Respondet autem:

CONCLUSIO III.

Ad validè absolvendum, præter potestatem Clavium, requiritur Jurisdictio, quæ est vera Superioritas.

76.
Quibus verbis datur potestas Clavium?

Potestas Clavium datur cuilibet Sacerdoti in sua Ordinatione hisce verbis: *Accipe Spiritum sanctum, quorum remisisti peccata, remittuntur eis, & quorum retinueris, retenta sunt.* Sic enim lego in Pontificali Romano: *Quo finito (Symbolo Apostolorum) Pontifex cum mitra sedens super salsistorium, ante medium Altaris, imponit ambas manus super capita singulorum (Sacerdotum) coram eo genua flectentium, dicens cuilibet: Accipe spiritum sanctum quorum remisisti peccata, remittuntur eis, & quorum retinueris, retenta sunt.*

Non. Messia
lini.

Ex quo convincitur, errasse Ioannem Hesselium in suo Catechismo l. 5. c. 39. ibi: *Nobis cum in Sacerdotes ab Episcopis ordinamur, non dicitur: Quorum retinueris peccata, retenta sunt; sed prius tantum: Accipite spiritum sanctum, quorum remisistis peccata, remittuntur eis; nisi fortè illud defuerit in alio Pontificali, quod ipse secutus fuerit.*

Existimat hic Auctor, per potestatem retinendi peccata, verè & propriè intelligi potestatem excommunicandi seu ab Ecclesia separandi, quæ indubiè non competit omnibus Sacerdotibus, nec solis; ut docet Scotus 4. dist. 19. q. 1. n. 15. sub hac forma verborum: *De 5. articulo dico, quòd in Ecclesia est duplex forus; unus secretissimus, in quo idem est accusator & reus, & ad istum pertinent Claves prædictæ (scientiæ & potestatis) Est autem alius forus publicus, quia & Ecclesia habet auctoritatem corrigendi delicta publica; & ibi requiritur duplex auctoritas correspondens dupli prædictæ: sicut ad quodlibet iudicium rectum requiritur cognitio in causa illa, & sententia. Ille auctoritates, pertinentes ad forum publicum, possunt dici Claves. De hac potestate data Ecclesia habetur Matth. 18. dicens Christo Petro: Si peccaverit in te frater tuus, & sequitur eandem, dic Ecclesiæ, & Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus, & sequitur: Amen dico vobis: Quæcumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in cælis, & quæcumque solveritis super terram, erunt soluta & in cælis.*

Ex quo patet, quòd Deus approbat solutionem & ligationem Ecclesiæ, factam in foro publico, quam qui continent, habendus est sicut Ethnicus & Publicanus. In hoc foro clauditur Ecclesia, scilicet communio fidelium, per excommunicationem, & aperitur per Absolutionem ab excommunicatione, seu reconciliationem.

Ex hoc patet, quòd ista Claves non sunt eadem cum prioribus Clavibus; quia ista separata ab illis, utpote in habentibus jurisdictionem secundum ordinationem Ecclesiæ sine sacerdotio, ut in Archidiacono, & quibusdam aliis habentibus jurisdictionem, secundum ordinationem Ecclesiæ, sine Ordine Sacerdotali, & e converso, ut est in quibusdam, scilicet in communibus Sacerdotibus, quibus non est data hæc potestas excludendi ab Ecclesia, vel reconciliandi. Hucusque Doctor Subtilis. Optimè conveniens cum Hesselio in eo, quod docet, nec omnes, nec solos Sacerdotes ligare, id est, excommunicare.

An autem sola potestas excommunicandi sit verè & propriè potestas ligandi, seu retinendi peccata, quæstio est de nomine, & ideo non immerito. Fatetur Hesselius D. Ambrosii lib. 1. de Penit. c. 2. per Ly Retinere, aut, Ligare peccata, intelligere impositionem congruè Penitentia seu Satisfactionis, & plerumq; inquit, hoc DD. sic intelligunt ac loquuntur. Quid miramur? Nam etiam Conc. Trident. sess. 14. c. 8. & can. 19. sic loquitur, ut patet ex dictis Sect. præced. Igitur hæc acceptio non debet dici impropria, ut eam vocat Hesselius supra, estò fortassis minus propria foret.

Et fanè si per ista verba: *Quorum retinueris peccata, retenta sunt*, dicta, ut vult prædictus Auctor, soli Petro, & aliis Apostolis,

77.
An per potestatem retinendi peccata, intelligatur potestas excommunicandi?

Ecclesia habet Clavem jurisdictionis publicæ.

Matth. 18.

78.
Deus approbat ligationem & ligationem Ecclesiæ in foro publico.

Nec omnia, nec soli Sacerdotes habent potestatem ligandi in foro externo Ecclesiæ.

Potestas Clavium retinetur in foro publico.

79.
An sola potestas excommunicandi sit propriè potestas ligandi? Ambrosii.

80.
An sola potestas excommunicandi sit propriè potestas ligandi? Ambrosii.

his, quos ut Sacerdotes, ita etiam totius orbis Iudices & Rectores fecit Christus; si, inquam, per illa verba data est eis potestas excommunicandi, cum hæc verba non dicantur Archidiaconis & aliis non Sacerdotibus, per quæ verba ipsi accipiunt potestatem excommunicandi?

Si dixeris; non vix necessaria illa verba, sufficit quod per illa, vel alia detur ipsis potestas, de publicè agendis in Ecclesia iudicandi, publicas in Ecclesia controversias definiendi &c.

Respondeo; idem ego dixero; sed addo, me exinde colligere, Ecclesiam illa verba: Quorum remiseritis peccata &c. non intellexisse præcisè de potestate excommunicandi, cum illa verba dicat omnibus Sacerdotibus, qui tamen non omnes habent potestatem excommunicandi. Sed hæc satis de nomine, quando constat de re:

Venio ad Conclusionem; quæ partim est realis, partim nominalis. De ipsa sequentia verba invenio apud Scotum supra n. 12. Potentia activa, cui statim correspondet passiva, & non est impediibilis; ipsa est semper potentia propinqua ad agendum: sed si est aliqua, cui non correspondet passivum in natura statim, vel habito passivo, ipsa est impediibilis, dum est actu impedita, non est potentia propinqua, sed remota, ut habetur à Philosopho 9 Methaph. 6. 4. ubi dicit, quod actum & passivum, habentia completè potentiam activam & passivam, statim agunt: nec oportet addere, nullò exteriori prohibente; quia hoc includitur in ratione potentia; quod non est verum, nisi de potentia ut dicit potentiam propinquam actum.

Ad propositum; potestas consecrandi (verum corpus Christi) statim habet materiam in natura, quia omnem partem tridicem, & est potestas non impediibilis; quia quandocumque aliquis attentat per eam facere in materia determinata & debita, facit. Sed si hoc modo esset de Clave; utpote quod statim responderet sibi pro materia peccator poenitens, & non posset per actum alicujus alterius impedi, quin intendens utri eam, faceret quod facere intendit: tunc Clavis esset potestas propinqua ad absolvendum, & tunc sequeretur, quod Sacerdos ex hoc, quod ordinatus, posset quemcumque peccatorem sibi consentem absolvere; non quidem quod posset licitè, sed peccaret mortaliter, si hoc attentaret contra prohibitionem Superioris; faceret tamen, sicut Sacerdos prohibitus quantumcumque, si attentat consecrare, consecrat. Ecce status quæstionis.

Sequitur resolutio: Sed hæc duo supposita, inquit n. 13. communiter non tenentur; non enim tenentur saltem primum, scilicet quod ex Ordine habet materiam, sed oportet aliquem subditum sibi dari, in quem habeat jurisdictionem; non solum ad hoc, quod ritè absolvat, sed ad hoc, ut simpliciter absolvat, quia sententia à non suo Iudice lata, est nulla. Et ita videretur etiam dicendum de secundo, quod posset Superior ad tempus subtrahere subditum

per suspensionem istius: & tunc potestas illius impediretur simpliciter, ita quod si attentaret absolvere, non absolveret de facto.

Est ergo secundum sententiam istam (utique communem) potestas consecrandi (id est, consecrandi) potestas propinqua: sed Clavis est potentia remota; tum quia ex hoc, quod est Clavis in aliquo, non correspondet sibi passivum aliquod; nisi aliunde fiat sibi passivum; tum quia si est in aliquo, potest impedi per aliquem Superiorem prohibentem.

Quæris à Scoto rationem disparitatis? Continuo eam atexit, dicens: Et ratio dissimilitudinis forte poneretur; quia à principio nulli nocuit, nec ordinationi Ecclesie, quod quicumque Sacerdos, quantumcumque materiam consecraret; nocuisset autem, si per collationem Clavium in Ordine, quilibet Sacerdos fuisset iudex cujuscumque poenitens, & potuisset, quantumcumque prohibitus, exequi actum Clavis: quia in hoc ipse posset facere præ iudicium alii, cuius ipse est subditus.

Quod ergo ad rem attinet, in qua omnes Catholici conveniunt, sciendum; potestatem Clavium, quam Sacerdos quilibet accipit in sua Ordinatione, esse impediibilem saltem per Ecclesiam, prohibentem Absolutionem, in tantum, ut Absolutio, contra eam datam, non valeat, est admittatur (prout admittit Franciscus tom. 8. sui cursus Theologici Disp. 13. Sect. 1. n. 16.) quemlibet Sacerdotem, vi suæ Ordinationis, iure divino accipere completam potestatem jus dicendi, in quæcumque peccata, sacramentaliter confessa, & in quemcumque Christianum, qui se spontè submitterit huic sacramentali iudicio.

Deinde communius docetur, quemlibet Sacerdotem, vi suæ Ordinationis, iure divino non accipere completam potestatem, jus dicendi in quæcumque peccata, sacramentaliter confessa, & in quemcumque Christianum, tamen si spontè se submittat huic sacramentali iudicio; sed insuper necessariam esse, vel applicationem materię, vel veram jurisdictionem; seu superioritatem, quæ est quæstio magis de nomine, quam de re, ut patebit ex dicendis.

Itaque quemlibet Sacerdotem, vi suæ Ordinationis, non accipere completam potestatem, absolvendi quemcumque Christianum, probatur manifestè ex Conc. Trid. sess. 14. c. 7. ubi sic ait: Quoniam natura & ratio iudicii illud exposcit, ut sententia in subditos duntaxat feratur; persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, & verissimum esse Synodus hæc confirmat, nullius momenti Absolutionem eam esse debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet jurisdictionem.

Ex quo ibidem infer, Pontificem & Episcopos habere potestatem, causas aliquas criminum graviores suo peculiari iudicio reservandi. Hinc can. 11. si quis dixerit, Episcopos

Potestas consecrandi est propinqua inimpediibilis

83. Potestas Clavium est impediibilis ab Ecclesia.

Quilibet Sacerdos, vi suæ Ordinationis, non accipit completam potestatem absolvendi quemlibet Christianum.

84. Probatur ex Conc. Trid.

Pontifex & Episcopus habent potestatem reservandi peccata, ex Conc. Trid. non

non habere jus reservandi sibi casus, nisi quoad exte-
nam potestatem, atque ideo reservationem non prohibe-
re, quò minus sacerdos à reservatis vere absolvat,
anathema sit.

& Florent. Simili modo loquitur Concil. Florent. in
Decreto Eugenii ibi: *Minister hujus sacra-
menti est sacerdos, habens auctoritatem absolvendi,
vel ordinariam, vel ex commissione Superioris.*

85. Consonat Bonif. VIII. cap. 2. de Pœnit.
& Remiss. in 6. *Si Episcopus suo subdito concesserit,
ut sibi possit idoneum eligere Confessorem: ille,
quem is elegerit, in casibus, qui eidem Episcopo spe-
cialiter reservantur, nullam habet pœnitens potestatem:
cum in generali concessione illa non veniant, qua non
est quis verisimiliter in specie concessurus. Nulla
quoque potest. consuetudine introduci, quod aliquis,
præter sui Superioris licentiam, Confessorem sibi eli-
gere valeat, qui eum possit absolvere vel ligare.*

& c. 12. de Accedat ad cumulum Constitutio Concil.
Pœnit. & Gener. Latera. sub Innoc. III. & refertur
Remiss. in cap. Omnis utriusque sexus 12. de Pœnit. &
Remiss. *Si quis alieno sacerdoti voluerit iusta de
causa sua confiteri peccata; licentiam prius postulet
& obtineat à proprio sacerdote, cum aliter ipse illum
non possit absolvere vel ligare. Ergo aliquid re-
quiritur in sacerdote præter Ordinationem
sive potestatem Clavium.*

86. Dices; sufficit, quòd non prohibeatur
Obicitur Absolutio; nam jura jam allegata solum
cap. 1. de probant, quòd Superiores possunt inferiori-
Pœnit. diff. bus prohibere Absolutionem aliquorum, vel
6. omnium peccatorum, eorumque Absolutio-
nem invalidare. Unde ab initio Ecclesiæ,
quilibet Sacerdos poterat quemlibet Chri-
stianum absolvere, ut colligitur ex cap.
Placuit 3. de Pœnit. diff. 6. *Placuit, ut deinceps
nulli sacerdotum liceat, quemlibet, commissum alteri
sacerdoti, ad pœnitentiam suscipere sine eius consen-
su, cui prius se commisit, nisi pro ignorantia illius,
cui pœnitens prius confessus est. Qui vero contra hæc
statuta facere tentaverit, gradus sui periculo sub-
jacebit. Ita Urbanus II.*

Ergo prius licebat cuilibet, quemlibet ad
Pœnitentiam suscipere, ac proinde sine col-
latione jurisdictionis, aut designatione mate-
riæ, à Superiore facta, absolvere; atque adeò
postea Ecclesiæ prohibitionem tantum factum
est, ut non liceat absolvere.

87. Resp. Neg. Conseq. quia jam pridem id
Solutio. fuerat prohibitum, seu potius jurisdictio fue-
rat limitatè concessa & restricta ad dioceses
Quando fuerint Pa- & loca ac personas, ut liquidò constat ex
rochia di- cap. 1. 13. q. 1. sequentis tenoris: *Ecclesias
sine. singulas singulis Presbyteris dedimus: Parochias &
c. 1. 13. q. 1. camera eis divisimus: & unicuique jus proprium
habere statuimus: ita videlicet, ut nullus alterius
Parochia terminos aut jus invadat: sed sit unusquis-
que suis terminis contentus, & taliter Ecclesiam &
plebem sibi commissam custodiat, ut ante tribunal
aeterni judicis ex omnibus sibi commissis rationem
reddat: & non judicium, sed gloriam pro suis actibus*

accipiat. Ita Dionysius Papa Severo Episcopo
Epist. 2.

Et Calixtus Papa scribit Epist. 2. Episc. Galliæ
dicens: *Nullus alterius terminos usurpet,
nec alterius Parochianum judicare, vel ordinare, aut
excommunicare presumat: quia talis judicatio vel
ordinatio, aut excommunicatio vel damnatio nec rata
erit, nec vires ullas habebit: quoniam nullus alterius
judicis, nisi sui, sententiâ tenebitur, aut damna-
bitur. Ita refertur 9. q. 2. c. 1.*

Sedit autem Calixtus Papa anno Domini
215. & Dionysius anno 262. Urbanus au-
tem II. anno 1087. Ergo ante Urbanum II.
non licebat cuilibet, quemlibet ad Pœnitentiam
suscipere. Neque ante Calixtum, nisi
ex tacita vel expressa Ecclesiæ concessione,
quæ an aliquando fuerit; ab Aliquibus du-
bitatur.

Fuisse indicat Glossa in cap. 2. de Pœnit.
& Remiss. in 6. dicens: *Pro intellectu hujus ca-
pitis, est presupponendum illud quod habetur in
cap. Omnis utriusque sexus eo tit. in antiquo, licet
olim omnes sacerdotes receperint eandem potestatem &
missam: ita quòd non erant Parochia distincta: ta-
men propter quasdam divisiones inter Apostolos &
Discipulos, & postea inter sacerdotes, fuerunt divi-
sa & distincta Parochia & territoria in foro pœ-
nitentiali, sicut in foro contentioso.*

Estò ergo olim potuisset quilibet Sacer-
dos, quemlibet pœnitentem absolvere, non
tamen absque potestate recepta ab Ecclesia,
id est, sine collatione jurisdictionis, aut desi-
gnatione materiæ à Superiore facta. Alio-
quin nullà hodie foret jurisdictio seu potestas
delegata, sed omnes Sacerdotes haberent
jurisdictionem seu potestatem absolvendi ordi-
nariam, annexam immediatè à Christo Or-
dini Sacerdotali, Quod videtur contra Conc.
Trident. & Florent. supra, ubi jurisdictio-
nem seu potestatem, necessariam ad validè absol-
vendum, distinguunt in ordinariam & dele-
gatam.

89. Si dixeris: non prohibitionem, vel subla-
tionem prohibitionis ratione officii, esse juris-
dictionem ordinariam; non prohibitionem
autem, vel sublationem prohibitionis, absque
respectu ad aliquod officium, fore jurisdictio-
nem delegatam; est omninò impropria locu-
tio, & ideo non admittenda; cum Concilia
debeant propriè intelligi, nisi aliquid obstat.
Hic autem nihil obstat, quòd minus Concilia
possint intelligi de jurisdictione propriè dicta,
id est, de vera superioritate.

Imprimis non obstat cap. *Placuit*, de quo
jam egimus, & quod à Multis putatur non
esse ad rem præsentem, quoniam, inquit,
in eo agitur de pœnitentia solemnè, non sa-
cramentali, solumque decernitur, ut quo-
ties aliquis ex iis pœnitentibus, commissus
esset uni sacerdoti, eam pœnitentiam illius
judicio agat, nec possit, sine illius licentia,
alteri

9. q. 2. c. 1.

88. An aliquando Ecclesia concesserit, ut quilibet quemlibet possit absol-
vere.

Trident. & Florent. diff. 6. *Trident. & Florent. diff. 6. *Trident. & Florent. diff. 6.**

Hæc Concil. intelligi debent de jurisdictione propriè dicta.

Responsio ad cap. *Placuit* & de Pœnit. diff. 6.

alteri se committere in eadem causa, quod extrarem est. Atque ut ageretur de Pœnitentia sacramentali, patet responsio ex di-

90. occurritur objectioni de sumptibus et iura-10

Neque obstant verba Christi Ioan. 20. v. 22. & 23. Accipite spiritum sanctum, quorum remisistis peccata &c. quamvis enim generalia sint, & cuilibet Sacerdoti in sua Ordinatione dicantur; equidem ex subiecta materia colligitur, non esse generaliter intelligenda: quippe per ipsa datur potestas absolvendi; Absolutio autem est ad instar actus iudicialis, quo ab ipso, velut à Iudice sententia pronuntiat; ergo solùm respectu illorum, qui legitimi subditi sunt: Quoniam (utor verbis Trident. sess. 14. c. 7.) natura & ratio iudicii illud exposcit, ut sententia in subditos demaxat feratur. Jam autem ex natura rei nullus est subditus alterius, sed superioritas ab altero tribuenda est.

91. obiectio.

92. Qui excommunicatum absolvit proprie non dat subditos.

Ex quo patet diversitas inter hoc Sacramentum, & alia Sacramenta, quæ licet etiam requirant jurisdictionem (excepto Matrimonio) tamen sine ea validè administrantur, etsi illicitè; neque enim sunt actus iudiciales, seu actus propriè dictæ jurisdictionis; ut alibi diximus.

93. Obiectio.

Dices; potuit Christus Sacerdotibus per se immediatè conferre in Ordinatione illam superioritatem independentem ab Ecclesia; sicuti fecit ipsos medicos ad curandos infirmos per Uncionem, absque tali dependentia; ergo &c.

94. Unus Apostolus non poterat limitare potestatem inferiorum Sacerdotum.

Respondeo; Christus multa potuit facere, quæ non fecit. Colligimus autem hoc non fecisse; quia in Ecclesia sua reliquit ordinem hierarchicum juxta illud Trident. sess. 23. can. 6. Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse hierarchiam, divinâ ordinatione constitutam, que constat ex Episcopis, Presbyteris & Ministris; anathematis. Porro si omnes Sacerdotes, ex sua Ordinatione, haberent omnes Christianos sibi subditos, vel saltem in foro sacramentali; jam omnes in hoc foro essent supremi Iudices & Principes æquales, absque subordinatione; quod non parùm præjudicaret perfectioni illius ordinis, in quo alii sunt Superiores, alii inferiores. Quod attinet ad potestatem curandi infirmos; hæc non dicit aliquam veram superioritatem; ut patet in medicis corporalibus; adedque non sequitur illud incommodum.

Quamvis ergo Christus Sacerdotibus immediatè dederit potestatem absolvendi in actu primo, ut sic loquar; haud equidem in actu secundo, nisi dependenter ab Ecclesia; quia videlicet Absolutio est actus veræ superioritatis; necessariò respiciens subditum, quem debet accipere ab Ecclesia, ut patet ex continuo usu & praxi Ecclesiæ, quæ extendit, limitat, suspendit potestatem Ordinis

dando vel subtrahendo subditos; per consequens dando vel auferendo superioritatem, necessariam ad validam sententiam.

92. Obiectio.

Fateor, inquis, sed hoc totum fit prohibendo vel non prohibendo Absolutionem; nam prohibendo, subtrahit subditos; non prohibendo, dat subditos. Deinde, ut salva maneat hierarchia Ecclesiastica; sufficit, ut non omnes habeant æqualem potestatem spirituales; ut non omnes sint Apostoli, omnes Prophetæ, omnes Euangelistæ, omnes Pastores, omnes Doctores. Ut Episcopi possint Sacramentum Confirmationis conferre; ministros Ecclesiæ ordinare, & alia pleraque peragere, quarum functionum potestatem reliqui inferioris Ordinis nullam habent: ita quippe hæc hierarchiam explicat Trident. supra cap. 4.

93. Obiectio.

Respondeo; non prohibere, seu tollere prohibitionem Absolutionis, omninò improprie est dare subditos, alioquin qui excommunicatum absolvit, dat subditos; quæ est impropria planè locutio. Quid ergo facit? Respondeo; tollit impedimentum jurisdictionis, antea habitæ ab alio Superiore, quo impedimento sublato, potest jurisdictionem antea acceptam exercere. Sicuti, qui alicui injicit compedes; non tollit propriè potentiam ambulandi, neque qui solvit compedes, propriè dat potentiam ambulandi, sed ponit vel tollit impedimentum potentiæ prius habitæ.

94. Unus Apostolus non poterat limitare potestatem inferiorum Sacerdotum.

Quantùm ad hierarchiam Ecclesiasticam, contentio; sic eam explicare Trident. sed quid tum? Nonne potestas absolvendi spiritualis est?

94. Obiectio.

Prorsus, reponit quispiam, sed & potestas consecrandi spiritualis est, & tamen in ea omnes Sacerdotes sunt pares, absque confusione hierarchiæ Ecclesiasticæ; ergo etiam absque tali confusione poterunt esse pares in potestate spirituali absolvendi. Et certum est, pares esse in potestate Ordinis; cur non etiam possint esse pares in potestate jurisdictionis? Nonne omnes Apostoli acceperunt immediatè à Christo potestatem universalem jurisdictionis in totam Ecclesiam?

94. Unus Apostolus non poterat limitare potestatem inferiorum Sacerdotum.

Acceperunt omninò, & idèò unus Apostolus non poterat potestatem alterius extendere, limitare, suspendere &c. Cùm ergo Pontifex de facto extendat, limitet, suspendat, invalidet sententias inferiorum Sacerdotum, signum est, quòd non acceperint omnes universalem jurisdictionem, immò nullam jurisdictionem propriè dictam; sed voluerit Christus, ad majorem subordinationem, & perfectiorem Ecclesiasticam hierarchiam, ut omnes eam acciperent à Pontifice immediatè, vel mediatè per Episcopos, aut alios Superiores.

Itaque primaria potestas, sine qua, quantumcum-

potestas ab-
solvendi
datur à Chr-
isto imme-
diatè cuilibet
Sacer-
doti.

tuncumque aliquis sit Superior, nequit val-
lidè absolvere, datur à Christo immediatè
cuilibet Sacerdoti in sua Ordinatione, eodem
modo, quo datur potestas consecrandi cor-
pus Christi verum: & idèd hanc potestatem
non potest Pontifex auferre, limitare, sus-
pendere &c. Quia tamen hæc potestas ju-
dicialia est, non judicatur autem nisi subdi-
tus; liquet profectò, hanc potestatem non
posse exire in actum, nisi Sacerdos per Ec-
clesiam accipiat subditos, cum ex se illos non
habeat.

95.
Quomodo
Pontifex
possit sacra-
mentaliter
absolvi.

Si inferas; ergo Pontifex non potest sa-
cramentaliter absolvi; quia nulli subditus,
sed omnium est Superior, Resp. Neg. Con-
seq.

Ad probationem Respondent Aliqui; Sa-
cerdotem, quando eligitur à Papa in Con-
fessarium, accipere immediatè à Christo
suam jurisdictionem, veluti ad electionem
Cardinalium, Pontifex accipit à Christo im-
mediatè supremam potestatem seu jurisdic-
tionem in totam Ecclesiam.

Alii respondent; Pontificem seipsum posse
subjicere in foro sacramentali, sicut potest
alios fideles subjicere, adeòque dare suo
Confessario jurisdictionem supra se, ita ut
teneatur ei obedire non minus, quàm alii
Christiani. Probant à simili: quia Republica-
lica eligens Principem, dat ei potestatem su-
pra se, cui proinde postea tenetur in omni-
bus obedire.

96.
Papa non
potest ab
aliquo ex-
communi-
cari & qua-
re.

Si dixeris; ergo potest Papa dare alicui
potestatem, ad excommunicandum ipsum
Papam: Respondent Neg. Conseq. dispari-
tas; quòd potestas illa excommunicandi
tota sit à Pontifice, per consequens & ipsa
excommunicatio est totaliter juris humani:
Papa autem est super omne jus humanum;
adeòque posset pro libito se solvere, quo-
tiescumque vellet; neque enim à se abdicare
potest hanc superioritatem sive potestatem
dispensandi, revocandi &c. jus humanum,
nisi abdicando à se Pontificatum.

Potestas
excommu-
nicandi to-
ta est à
Pontifice

Alioquin posset etiam alicui irrevocabiliter
dare alias plures potestates, & sic paulatim
dividere Pontificatum seu Pontificiam digni-
tatem, quæ immediatè est à Christo con-
cessa, & idèd non subjacet ejus dispositioni
seu divisioni.

at verò po-
testas absol-
vendi à pec-
catis prin-
cipaliter à
Deo.

At verò potestas absolvendi à peccatis in
Sacramento Penitentiae, saltem principaliter,
est à Deo, & institutum est hoc Sacra-
mentum pro omnibus, nemine excepto; ac
proinde hoc ipso quòd Pontifex est capax
hujus Sacramenti, quod est institutum per
modum judicii, etiam capax esse debet, ut
seipsum constituat subditum, quem possit
Iudex, id est, Confessarius, solvere & liga-
re, seu obligare & coercere. Unde æqualiter
Pontifex obligatur ad Satisfactionem ex præ-

cepto Confessarii, ac quilibet alius pœni-
tens.

Ex quo patet diversitas inter potestatem
dispensandi, & absolvendi; licet enim utra-
que sit potestas jurisdictionis, illa tamen ju-
risdictionis voluntariæ & merè favorabilis,
& idèd non requirit distinctionem persona-
lem, sed potest Pontifex vel alius Superior
secum dispensare; hæc autem jurisdictionis
quasi coercitivæ, & quæ non exercetur nisi
per propriam sententiam, quâ dicitur jus
inter partes, & idèd requirit distinctionem
personalem, cum nemo seipsum possit cogere,
& neque esse Iudex in propria causa, ar-
gum. leg. ille, 13. ff. ad Senatufconf. Tre-
bellib: sed & si ipse Prætor heres institutus suspen-
dam (hæreditatem) dicat, ipse se cogere non po-
terit: quia triplici officio summi non potest, & suspen-
dam dicentis, & coacti, & cogentis; sed in his om-
nibus casibus atque similibus principale auxilium im-
plorandum est.

97.
Potestas dis-
pensandi
est jurisdic-
tionis volun-
tariæ, ab-
solvendi
autem ju-
risdictionis
quasi coër-
citivæ.

Nemo seip-
sum potest
cogere, aug-
esse Iudex
in propria
causa.

Item leg. 10. ff. de jurisdic. Qui ju-
risdictioni præst, neque sibi jus dicere debet, neque
sibi, vel liberis suis &c. Et leg. unic. Cod.
Ne quis in sua causa &c. Generali lege determi-
nus neminem sibi esse Iudicem, vel jus sibi dicere de-
bere: in re enim propria iniquum admodum est, ali-
cui licentiam tribuere sententia.

Itaque vel Pontifex non est capax hujus
Sacramenti, vel est capax subjectionis talis,
qualis requiritur ad propriè dictam senten-
tiam, sive illa subjectio proveniat à Deo im-
mediatè, sive ab ipso Pontifice; elige quod
vis, & non errabis in Fide aut bonis moribus.
Ad propositum nostrum sufficit; quòd illa
subjectio, & per consequens jurisdictionis Con-
fessarii, non conferatur immediatè à Deo in
Ordinatione Sacerdotis per illa verba: Acci-
pe spiritum sanctum, quorum remiseric peccata
&c.

Constat

Dices; teste Trident. sess. 14. c. 5. Dominus
noster Iesus Christus è terris ascensus ad celos, Sa-
cerdotes suos ipsius Vicarios reliquit, tamquam Præsides
& Iudices: Et hoc non aliis verbis, quàm præ-
allegatis ex Ioan. 20. Accipite spiritum s. &c.;
ergo per ipsa quilibet Sacerdos in sua Ordi-
natione relinquitur seu constituitur à Christo
Præsides & Iudex, ad quem omnia mortalia
crimina deferantur, in quæ Christi fideles
cecidissent: ergo potestas quæ datur in Or-
dinatione est vera potestas jurisdictionis seu
superioritatis, & Ecclesia solùm applicat
materiam ut Scotus supra videtur indicare.

98.
Objectio est
Conc. Tri-
dent.

Respondeo; esse quæstionem de nomine,
an videlicet ista potestas, quæ datur in con-
secratione Sacerdotis, debeat appellari jurisdic-
tione, & an per illam præcisè Sacerdos con-
stituatur Iudex. Equidem negari non potest,
quod Trident. ait, Sacerdotes relictos Iudi-
ces à Christo, adeòque potestatem Ordinis
quodammodò vocari posse jurisdictionem.

Responsio

Rogas;

99. Potestas Ordinis vocari potest jurisdictione habitualis.

Differentia inter Sacramentum & Chartularium Iudicem.

Jurisdictione habitualis explicatur exemplo Doctoris in Jure.

100. Obiectio in Scoto.

101. Superior & Subditus non correlativi.

Potestas, que post Ordinem ab Ecclesia datur, est vera jurisdictione.

101. Superior & Subditus non correlativi.

Rogas, quis sit ille modus? Respondeo; vocari potest jurisdictione habitualis, seu in habitu, quam Aliqui explicant exemplo Iudicis Chartularii, id est, Iudicis, cui olim concessa erat potestas iudicandi omnium, volentium se illis subijcere, causas.

Sed differentia est, quod Iudices Chartularii accipiebant completam suam jurisdictionem ab ipsis Imperatoribus, & unusquisque pro libito suo poterat se illis subijcere: contrarium autem contingit in hoc Sacramento, nam completam jurisdictionem non accipit Sacerdos immediate a Christo, sed potius ab Ecclesia, cujus est eligere & constituere Iudices singulorum poenitentium, hi autem nequeunt pro libito suo quemlibet eligere.

Ideo melius Alii explicant jurisdictionem habitualemente exemplo Doctoris in jure Canonico vel Civili, qui eo ipso accipit potestatem judiciariam, hoc est, fit aptus ad ferendam sententiam, si eligatur in Iudicem. Ita ergo quilibet Sacerdos in sua Ordinatione fit aptus ad ferendam sententiam, id est, ad absolvendum a peccatis, si eligatur seu constituatur ab Ecclesia Iudex; adeoque perfectam & completam jurisdictionem accipit immediate ab Ecclesia, dum ab ea accipit subditos, quos non acceperat immediate a Christo in sua Ordinatione.

Dices, dare subditos, tantum est applicare materiam, ut patet ex Scoto supra, ibi: Non enim tenetur saltem primum; scilicet quod ex Ordine habeat materiam, sed oportet aliquem subditum sibi dari, in quem habeat jurisdictionem. Ergo supponit Scotus, quod ex Ordine habeat jurisdictionem: quamvis haec non possit exire in actum, nisi per Ecclesiam applicetur materia, id est, dentur subditi.

Respondeo, etiam Scotus ibidem supponit, per collationem Clavium in Ordine quemlibet Sacerdotem non constitui Iudicem cuiuscumque poenitentis, ibi: Necessitas autem; si per collationem clavium in Ordine, quilibet sacerdos fuisse Iudex cuiuscumque poenitentis &c. scilicet Iudex completus seu in actu secundo. Et ideo potestas, quae post Ordinem datur ab Ecclesia, non debet appellari mera applicatio materiae, sed vera collatio jurisdictionis seu jurisdictione in actu secundo.

Probat; quia per illam fiunt aliqui subditi hujus Sacerdotis, & hic Sacerdos constituitur Superior; cum antea talis non esset: Superior quippe & subditus sunt correlativi, ita ut implicet aliquem fieri subditum alicujus, nisi alius fiat ejus Superior. Neque ullus in rigore loquendo est Superior vel Iudex, qui non habet subditos. Ergo, in rigore loquendo, in Ordine non datur propria jurisdictione, cum haec essentialiter, ut sic loquar, respiciat subditum, qui tunc non datur.

Interim negare nolumus, Ecclesiam appli-

care materiam; sed dicimus, illam applicationem esse veram collationem potestatis superioritatis: qui enim vult, ut Paulus sit subditus Petri, etiam vult ut Petrus sit Superior Pauli. In quo apparet manifesta disparitas inter hoc Sacramentum, & alia Sacramenta, in quibus per applicationem materiae non tribuitur ulla potestas aut jurisdictione; ut puta in Eucharistia applicatio panis & vini, non est collatio alicujus potestatis; jam enim Sacerdos supponitur cum tota sua potestate, etsi talis materia non addit; in hoc vero Sacramento nisi sit subditus, qui datur ab Ecclesia, non habetur tota potestas necessaria ad absolvendum, quia non habetur jurisdictione seu superioritas, quod Scotus expresse concedit, ut liquet ex verbis supra allegatis.

Unde materia hujus Sacramenti, non sunt subditi, sed peccata subditorum; materia, inquam, remota; proxima vero Confessio, Contritio & Satisfactio; ut patet ex alibi dictis. Igitur nuda applicatio materiae Absolutionis, Confessio est peccatorum, non autem datio subditorum.

Ceterum libenter admittimus, uti supra admisimus, potestatem Ordinis esse quodammodo potestatem jurisdictionis; immo esse potestatem principalem, per quam directe & immediate remittuntur peccata; haec enim remissio fit per Absolutionem, quae est usus Clavis; & per ministrum ex divina institutione, non per aliquam institutionem humanam Ecclesiae; quae non potest instituire Sacramenta.

Ne tamen haec potestas praedjudicaret jurisdictioni Ecclesiae, voluit Christus, ut ei indirecte subiceretur; & ideo requisivit praeter potestatem Ordinis, aliam potestatem, minus quidem principalem, equidem veram potestatem jurisdictionis & superioritatis; communicandam per Ecclesiam, qua deficiente, Absolutio foret non solum illicita (quidquid in contrarium asserat Armachanus & pauci alii) sed etiam invalida.

Quaeris a me; an ergo Sacerdos possit dicere: Ego auctoritate Pontificis absolvo te &c. Resp. affir. si ly Auctoritate Pontificis commode intelligatur de auctoritate seu potestate minus principali: quia tamen illa verba in magis obvio sensu significant causam principalem, qualis non est potestas jurisdictionis, communicata per Ecclesiam; hinc solet dicere: Auctoritate Dei, vel Christi, qui immediate confert principalem potestatem absolvendi, quae, sicut dixi, est inchoata seu habitualis jurisdictione postea complenda per jurisdictionem seu superioritatem ordinariam vel delegatam, dum per Ecclesiam subjiuntur certae personae, in quas Sacerdos possit in hoc Sacramento jus dicere.

Proinde in Ordinatione sua nequidem fit Superior

Differentia inter applicationem materiae in hoc Sacramento & in aliis.

Quae sit materia hujus Sacramenti.

102. Potestas Ordinis est quodammodo potestas jurisdictionis.

103. An Sacerdos possit dicere: Ego auctoritate Pontificis absolvo te &c.

Sacerdos Superior

in Ordina-
tione non
accipit ac-
tualem &
completam
jurisdictionem,

Superior seu accipit subditos indeterminatè, sed dumtaxat datur illi potestas absolvendi subditos, si quos habuerit, quod non videtur sufficere, ut jam dicatur habere jurisdictionem actualem & completam: sic quippe omnes cives possent dici jam habere jurisdictionem, quia habent potestatem exercendi illam in subditos, si eis dati fuerint: quamquam in hoc exemplo non sit omnimoda paritas, ut patet ex dictis.

104.
Qui consti-
tuitur Paro-
chus, hoc
ipso accipit
completam
jurisdictionem.

Aliud est, quando confertur alicui officium, v. g. Parochi; hoc ipso enim accipit actualem & completam jurisdictionem super omnes illos indeterminatè, qui jam habitant, vel aliquando habitabunt in ejus Parochia; ac proinde dum aliqui de novo veniunt habitatum, non dicitur ab illis accipere jurisdictionem, quam priùs accepit ab illo, qui fecit ipsum Parochum; sed solummodo per illam positionem habitationis, seu novam habitationem, contrahitur illa indifferentia, seu determinatur jurisdictionis, quæ antea erat indeterminata, ad has vel illas particulares personas.

Hæc sufficiant pro resolutione controversiæ, ex majori parte nominali, in qua secuti sumus modum loquendi Conciliorum Tridentini & Florentini, quæ, præter potestatem Ordinis, requirunt jurisdictionem ordinariam vel delegatam. Quid autem sit jurisdictionis ordinariæ & delegatæ, dixi in præambulo hujus Sectionis. Sequitur, ut investigemus, penes quos resideat hæc vel illa jurisdictionis. Dico itaque:

CONCLUSIO IV.

Jurisdictionis ordinariæ in totam Ecclesiam competit Pontifici Romano, idque jure divino immediatè; Episcopis immediatè jure Ecclesiastico in suam Diocesim; Parochis in suos parochianos; Legatis à latere & Nuntiis Apostolicis respectu populorum suæ legationis. Item Generalibus & Provincialibus Religionum, ac etiam Superioribus localibus respectivè in suos subditos.

105. De prima parte hujus Conclusionis inter Catholicos nulla est controversia. Et idè sub brevitate eam transcurram, prætereundo controversiam, quæ est cum hæ-

reticis, & reservando eam Tractatui de Fide, ad quem propriè spectat.

Itaque si alicui officio annexa est jurisdictionis spiritualis, qualis requiritur ad validè absolvendum, indubie annexa est dignitas Pontificiæ: dictum quippe est Petro pro se & successoribus suis Matth. 16. v. 18. & 19. Tu es Petrus, & super hanc Petram adificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prævalent adversus eam. Et tibi dabo Claves regni Cælorum. Et quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in Cælis, & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in Cælis. Et Ioan. 21. v. 17. Pæse oves meas.

Et quomodo pasceret, si non haberet completam & perfectam potestatem absolvendi à peccatis? Igitur ex vi officii sui debetur ei jurisdictionis spiritualis, necessaria ad pascendum oves Christi. Cumque Christus nullam ovem exceperit, nec nos excipiamus; ergo debetur Pontifici ex vi officii sui jurisdictionis in totam Ecclesiam, sive in omnes oves Christi.

Et quoniam in terris non habet se Superiorem, sed omnes sunt ejus subditi, à quo acciperet illam jurisdictionem, nisi immediatè à Christo vel Deo? Certè jurisdictionis non datur nisi à Superiore, quique jure proprio eam habet; Christus autem numquam potestatem Pontificiam dedit Ecclesiæ, aut aliis hominibus, excepto Petro; ergo successor Petri non potest illam accipere ab Ecclesiâ vel Cardinalibus vel Conciliis; si ergo eam habeat, uti reverè habet, eam accipere debet, & de facto accipit, immediatè à Christo vel Deo, hoc ipso quod legitime electus est.

Ut proinde rectè dixerit Anacletus Papa, 107. & refertur dist. 22. c. 2. Sacrosancta Romana & Apostolica Ecclesia non ab Apostolis; sed ab ipso Domino Salvatore nostro primatum obtinuit; & eminentiam potestatis super universas Ecclesias ac totum Christiani populi gregem assensu est: sicut ipse B. Petro Apostolo dixit: Tu es Petrus &c.

Hinc etiam cap. significasti. 4. de Elect. & Paschalis (quod est Paschalis Papæ) appositè dicitur: Aunt in Concilio statutum non inveniri, quasi Romana Ecclesia legem Concilia ulla præfixerint: cum omnia Concilia per Romana Ecclesia auctoritatem & facta sint, & robor accepterint, & in eorum statutis Romani Pontificis patenter excipiat auctoritas.

Accedat definitio Conc. Florent. sub hoc tenore verborum: Item definimus sanctam Apostolicam Sedem & Romanum Pontificem in universum orbem tenere primatum, & ipsum Pontificem Romanum successorem esse B. Petri Principis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, cuiusque Ecclesiæ caput, & omnium Christianorum Patrem & Doctorem existere, & ipsi in B. Petro pascendi, regnandi, & gubernandi universalem Ecclesiam à Domino nostro

Probat
l. par
Conclat ex
Script.
Matth. 16.

& Ioan. 21

106.
Probatio est
rationis.

107.
Probat
auctoritatè
Anacleti
Pape.

& Paschalis
lis.

Item ex
Conc. Flo-
rent.